

SENSORVEILEDNING

Emnekode:	KRO102 15Glu 1-7: LBKRO10218 15Glu 5-10: LUIDR10218 17MaGlu 1-7: LMBKRO10217 18MaGlu 5-10: LMUKRO10218 Årsstudium: LIDR10218
Emnenavn:	Inkluderende kroppsøving i et mangfoldig samfunn (høst 2018)
Eksamensform:	Muntlig eksamen (35 minutter) med gradert karakter (A-F). Intern og ekstern sensor
Dato:	11-13. desember 2018
Faglærer(e):	Anders Farholm er emneansvarlig. Andre faglærere som har undervist på kurset er Ole Sveen, Alexander Olsen, Birgitte N Husebye, Harald Oseland, Knut Egil Hanssen, Arne Skaug (timelærer), Andre Høidebraaten (timelærer) og Sverre Magnus Heidenberg (timelærer)
Eventuelt:	

Formatet på muntlig eksamen er som følger

Studentene får mulighet til å starte å prate om et selvvalgt tema som har vært gjennomgått i løpet av teoritimene (se under for oversikt over temaer med tilhørende litteratur). Studentene har blitt informert om dette.

Det vil *ikke* bli trukket temaer som studentene skal snakke om, intern sensor står fritt til å spørre innenfor de ulike temaene (studentene skal være innom minst to av følgende temaer [*lærerrollen, fair play, planlegging, tilpasset opplæring, undervisningsprinsipper, undervisningsmetoder, vurdering og motivasjon*] og minst et av følgende temaer [*læreplaner, grunnleggende ferdigheter, mangfold i kroppsøving, dannelse, forutsetninger for læring og kroppsøving og helse*]). Under vil det følge en stikkordsoversikt over innhold innenfor hver hovedtema og mulige underområder en kan spørre om.

Intern sensor vil i løpet eksamen bringe minst tre ulike temaer på banen. Det er da først forventet at kandidaten viser at han/hun har en grunnleggende oversikt over temaet og kan redegjøre for sentrale elementer innenfor temaet (e.g., *gjør rede for de ulike undervisningsprinsippene i KAMPVISE*). Hvis kandidaten klarer dette vil intern sensor gå i dybden innenfor et smalere område innenfor temaet (e.g., *kan du forklare litt nærmere om Aktiveringsprinsippet*). Er kandidaten usikker og viser at han/hun ikke har grunnleggende oversikt kan sensor gå videre til neste tema etter å ha stilt spørsmål 'om det er noe kandidaten ønsker å legge til eller snakke om innenfor dette temaet'. Det er videre forventet at kandidaten klarer å knytte teori og praksis sammen. Det vil si at det holder ikke kun å gjøre rede for teoretiske begreper, kandidaten må også vise at de kan bruke dette inn i praktisk aktivitet i en kroppsøvingstekst (e.g., *for å sørge for høy grad av aktivering i timen har organiseringen av økten mye å si, legg opp til øvelser hvor det er lite kø [skyte på 8 basketkurver i stedet for 2 eller 4 mot 4 i stedet for 7 mot 7 i spill]*).

Studentene er informert at det ikke er forventet at de skal huske spesifikk kompetansemål eller forskrifter/paragrafer (informasjon som kan googles i løpet av sekunder.) Da er det viktigere å forstå at kompetansemål er overordnede mål og at de har stor frihet til å organisere undervisningen sin slik at de følger opp innholdet kompetansemålene (de kan nåes ved hjelp et utall forskjellige måter).

Vurdering

Det er UHR sine kvalitative beskrivelser av de ulike karakterene som ligger til grunn for vurderingen av kandidatene (se siste side). Det vil være helheten i løpet av samtalen som ligger til grunn for vurderingen. Det er ingen temaer som vektas viktigere enn andre.

Innhold i hoved- og undertemaer:

LÆRERROLLEN:

- Ulike arbeidsfaser med tilhørende lærerroller
 - Forberedelsesfase:
 - **PRE-ANALYSATOR:** Hensiktsmessig analyse av:
 - **Mål og retningslinjer:** Overordnede mål i LK06, kompetansemål
 - **Fysiske rammefaktorer:** Anlegg, utstyr og økonomi
 - **Elevenes behov, ønsker og forutsetninger:** Klassemiljø, normer, enkeltelev
 - **Grunnlag for vurdering:** System for vurdering, ulike vurderingssituasjoner
 - **LÆREREN SOM PLANLEGGER:**
 - Den didaktiske relasjonsmodellen (elev, mål, rammer, arbeidsmåter, innhold, vurdering)
 - Målet med planleggingen vil oftest være å finne de mest relevante undervisningsmetodene og tilnæringsmåtene som på best mulig måte svarer til fastsatte mål og krav til faglig innhold
 - Se mer på tema planlegging
 - Gjennomføringsfase:
 - **LÆREREN SOM ORGANISATOR:**
 - **Administrator:** Booke sal, oversikt utstyr etc
 - **Samarbeidsrolle:** Samarbeid med elever, foresatte, kollegaer, drift, helse lag og foreninger
 - **LÆREREN SOM UNDERVISER (NB! Klasseledelse er viktig)**
 - **Læreren som klasseleder:** Læringsmiljø (se motivasjon for mestring/prestasjonsklima). Ulike lærerstiler: Autoritær, autorativ, laissez faire (tillatende, forsømmende)
 - **Læreren som veileder:** «*dialogisk virksomhet som foregår i en sosial, kulturell og historisk sammenheng*. Formelle og uformelle situasjoner, forventinger til læreren, mesterlære
 - **Læreren som rollemodell**
 - **Læreren som elevvurderer.** Se tema vurdering
 - Vurderingsfase
 - **LÆREREN SOM POST-ANALYSATOR:**
 - Reproduksjon av tidligere opplegg, evaluering og endring

FAIR PLAY

Forskjell på fair play i idretten og fair play i skolen (kompetansemålene)

- Idretten
 - Rettferdighetsprinsippene (Aristoteles): forskjellsbehandling ifht reelle ulikheter, Regelbrudd blir slått ned på, Vinner med heder og ære
 - Engelsk sport 1800-tallet: Sportmanship, mer enn likhet og rettferdighet → sjenerøsitet, samarbeid utholdenhet og vilje.
 - Fairplay er nøkkelen til et større normsystem i idretten
 - Formell (følge regler og etos) og uformell fair play (gjøre sitt beste, respekt for motstander etc)

- Kroppsøving (forsterket rolle etter 2012 revideringen)
 - Kritikk for at det er for smalt ifht dannelsesperspektivet i faget
 - Har utvidet betydning ifht NIF sin forståelse
 - Er gjennomgående i hele læreplan, men ligger kun til 'idrettsaktivitet'
 - Alle holdningsmål er knyttet til fair play
 - Tre viktige forhold: Samhandle med alle elever uavhengig av forutsetninger, respektere regler og resultat og gjøre hverandre gode.
 - NB! Hvordan lage økter med fokus på fairplay → praktiske eksempler

PLANLEGGING

- Planlegging er broen mellom læreplan og aktivitet
- Årsplaner, halvårsplan, periode/emneplan, øktplaner (didaktisk planleggings skjema)
- Planlegge utifra egenarten til kroppsøving: FA står i sentrum, kroppslig læring, hele mennesket er engasjert (psykisk, fysisk, kognitivt og sosialt), Ulike kontekster, relasjon lærer-elev, samværsformen mellom elevene, kroppsfokus, 'kaos'
- Hvorfor planlegge:
 - Skape struktur og helhet i undervisning,
 - Utgangspunkt for samarbeid med elever, foresatte og kollegaer
 - Informasjonsverktøy
 - Oversikt over egen praksis – vite om elevene lærer det de skal
 - Elevmedvirkning
 - Utgangspunkt for evaluering og forbedring
- Den didaktiske relasjonsmodellen
 - Rammefaktorer: Forhold som muliggjør eller begrenser undervisning
 - Holdninger blant andre ansatte, din holdninger, ressurser, tid, kulturelle forskjeller, klassestørrelse, læreplan, elever sine holdninger
 - Mål: Det du kan styre energien din mot
 - Korte og langsiktige mål, begrunnelser for mål, kunnskapsmål, ferdighetsmål, holdningsmål, SMARTE mål
 - hvordan ulike målnivåer påvirker hverandre: Opplæringsloven → generell del kunnskapsløftet → Læringsplakaten → læreplan i faget → Hovedområder → kompetansemål → årsplan → periodeplan → øktplan
 - Elevforutsetninger:
 - Ulikheter i erfaring, interesse, evner, kunnskap og ferdigheter
 - Kjønn, kultur, språk, livssyn
 - Skaffe seg kunnskap om ulikheter og likheter
 - Innhold (undervisningens hva - fremgangsmåter)
 - Mål innhold og fremgangsmåte henger sammen
 - Overordnet innhold styrt av læreplanverket og kompetansemål
 - Ta hensyn til elevene i valg av innhold
 - Strukturering av innhold (progresjon)
 - Vurdering (se eget tema)
 - Læringsaktiviteter
 - Samlebegrep for metode arbeidsmåte og organisering
 - Metode kan defineres som «planmessig fremgangsmåte for å nå et mål»
 - Arbeidsmåte kan forstås som elevenes læringsarbeid
 - Organisering ikke nevnt eksplisitt i den didaktiske relasjonsmodellen, men ekstremt viktig i kroppsøving.

UNDERVISNINGSPRINIPPER (fete prinsipper er imperative)

- Konkretisering:
 - forståeliggjøring av oppgaven. Kompetansemålene er overordnet og kan/må deles opp og konkretiseres gjennom flere delmål
 - HEL-DEL-HEL metoden, øvingsbilder
- **Aktivisering**
 - Ikke bare forstå aktiviteten, men gjøre den. Teoretisere undervisning? Organisere så flest mulig er i aktivitet, Deres rolle blir mer veileder og tilrettelegger enn formidler av kunnskap og ferdighet?
- **Motivering**
 - Se eget tema
- Progresjon
 - Fra start til slutt i skolegangen, fra start til slutt i økta /perioden. Progresjon følger elevenes utvikling. Fra det enkle til det sammensatte
- Variasjon
 - Gunstig for motivasjon, forutsetning for allsidig bevegelseserfaring. Variere mellom undervisningsmetode, organisering, innhold, kontekst, øvelser
- **Individualisering**
 - Se tema om tilpasset opplæring (er en politisk rettighet)
- Samarbeid
 - Samarbeid versus individuelt arbeid – en motsetning?
 - Samarbeid og samhandling er løftet frem i flere kompetansemål
 - Samarbeidsøvelser
 - Konkurransen som sosialiseringsprosess
 - Trygghet i relasjon med andre
- Evaluering
 - Se eget tema

UNDERVISNINGSMETODER

- En undervisningsmetode er en bevisst framgangsmåte for å nå et mål. Metodevalget må være bevisst, målrettet og resultat av analyse og refleksjon. Tilpasses faget, målene i faget, alderstrinn.
- Induktiv metode (spørrende, oppdagende, veiledende, selvledelse):
 - Learning by doing
 - Beskriver elevenes læring
 - Veien mot målet kan bli til mens man går
 - Arbeidet er det viktigste, ikke nødvendigvis produktet
 - Læreren som katalysator
 - Fordeler og ulemper ved induktiv metode
- Deduktiv metode (instruerende, formidler, får svar, teori → praksis)
 - Tradisjonell tilnærmingen i kroppsøving
 - Læringsprosessen består av to faser (vis/forklare og arbeidsfase)
 - Fordeler og ulemper
- Hvordan ser deduktiv og induktiv metode ut i en reell kroppsøvingstime (likheter og forskjeller)
- Hvordan forholder seg til konkurranse
 - Fordeler og ulemper

- Hva er fokuset i konkurransen
- Kan det være allmenndannende å delta i konkurranse

TILPASSET OPPLÆRING

- Lovfestet rett til opplæring. Alle sider ved opplæringen skal tilrettelegges – innhold, metode, arbeidsmåte, læremidler – med tanke på den enkeltes læringsprosess.
- Politisk ideologi VS pedagogisk praksis
 - fellesskap VS individet. Argumentene for å tilpasse opplæringen varierer på bakgrunn av politisk standpunkt
- Integrering VS inkludering
 - **Integrering** var viktig fordi mange elever ikke gikk på nærskolen med på spesialskoler → mer organisering og plassering av opplæringen
 - **Inkludering** er mer enn å bare få elever som ikke passer inn i den vanlige måten å gjøre ting på. En skal ta hensyn til alle elevene, og de blir hørt, delta, lære og oppleve fellesskap. Inkludering ikke bare en tjeneste rettet mot elever med spesielle kjennetegn, men inkludering kjennetegner god undervisning som tar hensyn til alle
- Hva kan undervisningen tilpasses etter?
 - Elevenes forutsetninger
 - Det **fysiske**: Vekst, modning, fysiske egenskaper som utholdenhet, styrke, bevegelighet, hurtighet
 - Det **motoriske**: motorisk ferdighetsutvikling og kroppslig læring. Koordinasjon
 - Det **psykiske**: kognitiv sosial og emosjonell utvikling
 - Forskjeller mellom kjønnene
 - Interesser, erfaringer, opplevelser, verdier og holdninger
 - Den flerkulturelle skolen
 - Religion, kulturell bakgrunn, kroppsideal, forståelse av idrett aktivitet og friluftsliv
- Organisatorisk differensiering
 - Aldersklasser
 - Inndeling av (faste) grupper etter nivå, evne eller interesser (lovstridig? etter § 8.2 i opplæringsloven). Kan være gunstig ifht innlæring av ferdigheter, men...
 - Undervisning skal være felles for gutter og jenter
- Pedagogisk differensiering
 - Ulike tiltak innenfor klassens rammer og det ikke er faste grupper
 - Stasjonsøvelser, individuelle oppgaver, progresjonsnivå
- Selvoppfyllende profetier ifht til å tilpasse undervisningen og forventningene vi har til elevene

VURDERING

- Elevvurderingens funksjoner
 - Viktigste er at vurdering skal bidra til å fremme utvikling og læring
 - Vurdering skal bidra til å styrke elevenes motivasjon for videre læring
 - Vurdering skal gi en beskrivelse av hvordan eleven står i forhold til kompetansemålene
 - Vurderingen skal gi elev og foresatte tilbakemelding om elevens fremgang arbeidsprosess og resultat, og være grunnlag for tilpasset opplæring
 - Elevvurdering kan ha en kontrollfunksjon ved å fange opp systematiske forskjeller i skolens rammefaktorer
 - Sluttvurdering i 10. klasse vil ha en sorteringsfunksjon ifht å søke på vgs.
- Underveisvurdering:
 - Forstår hva de skal lære og hva som er forventet av dem
 - Får tilbakemeldinger som forteller dem om kvaliteten på arbeidet eller prestasjon
 - Får råd om hvordan de kan forbedre seg
 - Er involvert i eget læringsarbeid ved blant annet å vurdere eget arbeid og utvikling
 - Egenvurdering er en del av underveisvurderingen
- Sluttvurdering:
 - Sluttvurdering skal gi informasjon om kompetansen til eleven, lærlingen og lære kandidaten ved avslutninga av opplæringa til faget (forskrift til opplæringsloven)
 - Eksamenskarakter og standpunktkarakter
 - Sluttvurderingen skal sees i sammenheng med underveisvurderingen.
- Grunnlag for vurdering:
 - Grunnlaget for vurdering i fag er de samla kompetansemåla i læreplanene for fag slik de er fastsatt i læreplanverket (forskrift til opplæringsloven § 1-1 eller § 1-3)
 - I 2012 kom innsats med igjen som et vurderingskriterium
 - God innsats innebærer at du gjør så godt du kan i læreprosessen, god utholdenhet i prosessen for å bli bedre, viser selvstendighet, utfordrer sin egen fysiske kapasitet, og samarbeider.
 - I 2012 ble det ikke lenger forskriftsfestet at forutsetninger var en del av vurderingsgrunnlaget.
 - I formålet står det at en skal ta hensyn til forutsetningene til elevene
 - Udir presiserer at elevenes forutsetninger er innarbeidet i kompetansemålene
 - Testing: dokumentere kompetanse, fremgang, testprosedyrer, testbare kompetansemål, hva tester man,
 - NB! Viktig å klare å diskutere det særegne at innsats teller i vurdering og også hvordan forutsetninger blir tatt hensyn til (hvilke forutsetninger skal taes hensyn til og gjøres det det i LK06)

MOTIVASJON

- Hva er motivasjon? Motivasjon er en prosess! Mange ulike definisjoner
 - Det som forårsaker aktivitet i individet, holder det i gang og gir den mål og mening
 - en dynamisk prosess og en interaksjon mellom individets egenskaper, ferdigheter, opplevelser, forventninger og vurderinger av individet selv og av situasjonen

- Motivasjon kan ofte sees på som interaksjon mellom personlige faktorer og situasjonelle faktorer
- **Målorienteringsteori (achievement goal theory)**
 - Hva forbinder personen med suksess / nederlag
 - Hvilket syn har en på ferdighet
 - Motivasjonsorientering:
 - **Prestasjon-orientering:** Suksess er avhengig av å prestere bedre enn andre. Oppfattelse av ferdighet er basert på sammenligning (e.g. vinne)
 - **Mestring/oppgave-orientering:** Fokuserer på forbedring ifht egen tidligere prestasjon. Oppfattelse av ferdighet ikke basert på sosial sammenligning
 - Viktig hva slag motivasjonsklima atferden foregår i
 - Prestasjon og mestringssklima. (miljøet vil påvirke elevenes orientering)
 - Ulike kjennetegn på mestringsorienterte elever:
 - Velger passe utfordrende læringsoppgaver
 - Oppfatter feiling som en naturlig del
 - Generelt pågående og ivrige ovenfor nye oppgaver
 - Vedvarende eller økt innsats når en støter på vanskeligheter
 - De viser stor vilje til å samarbeide med andre under læring
 - De er indre motivert for å øve på sikt
 - Arbeider med stor oppmerksomhet og generelt høyt kognitivt engasjement
 - Tilskriver vansker under innlæring med for liten innsats eller feil strategi
 - Ulike kjennetegn på prestasjonsorienterte elever:
 - Tendens til å velge svært lette eller svært vanskelig læringsoppgaver
 - Viser tegn til fort å gi opp – særlig ved motgang – aktiv tilbaketrekning av egen innsats
 - Tilskriver vansker under innlæring med sviktende ferdigheter
 - Lite oppmerksomme og konsentrerte
 - Generelt lite velvillig innstilt til vedvarende øving
 - For å skape et mestringsorientert klima kan en bruke TARGET modellen
 - Task, authority, recognition, grouping, evaluation, time
- **Mestringstro (self-efficacy)**
 - Definisjon mestringstro: «The belief that one is capable of performing in a certain manner to attain certain goals»
 - Mestringstro består av to ulike komponenter:
 - Mestringsforventning: Oppfatninger en person har om hvorvidt de mestrer å utføre en gitt handling "*jeg klarer å gå raskt en kilometer uten pause*"
 - Resultatforventning: Forventning om at en gitt atferd leder til gitte konsekvenser eller resultater "*det vil hjelpe på humøret om jeg er jevnlig fysisk aktiv*"
 - Fire hovedkilder til å påvirke mestringsforventning (viktigst øverst):
 - Egne mestringsopplevelser
 - Vikarierende erfaringer
 - Sosial (verbal) overbevisning
 - Fysiologiske respons
- **Flytsonemodellen (flow):**
 - Opplevde krav må stå i stil til selvvardert mestringsevne
 - For høye krav → angst/stress

- For lave krav → kjedelig / lite utfordrende
- Selvbestemmelsesteori (self-determination theory):
 - Beskriver ulik kvalitet på motivasjon (ulike grunner til å gjøre noe)
 - Indre motivasjon → jeg er FA fordi det er gøy
 - Integreert motivasjon → jeg er FA fordi det er en del av den jeg er
 - Identifisert motivasjon → jeg er FA fordi jeg verdsetter resultatene av det
 - Introjektert motivasjon → jeg er FA eller ville jeg fått dårlig samvittighet
 - Ytre motivasjon → Jeg er FA fordi legen sier det
 - Amotivasjon → jeg skjønner ikke hvorfor jeg skulle være FA
 - Mer indrestyrt motivasjon er bra for langvarig atferd og har en lang rekke positive ringvirkninger kontra mer ytrestyrt motivasjon
 - Tre ulike knapper (psykologiske behov) å trykke på for å fremme mer autonom/selvbestemt/ indre motivasjon:
 - **Autonomi:** *Opplevelse* av valg og frihet fra press. Opphav til egne handlinger, samt ut fra egne interesser og verdier
 - **Kompetanse:** *Opplevelse* av mestring av aktivitet. Forklarer at atferd ikke trenger ytre forsterkning. Driver menneskers ønske om utfordring
 - **Tilhørighet:** *Opplive* å være del av gruppe / samhörighet. Kunne bry seg om og oppleve empati
 - Gi praktiske eksempler på hvordan støtte de tre behovene (f.eks gi valg, gi gode rasjoner, tilpasse aktiviteten, ha forventninger, oppriktig interessert, positiv relasjon osv)

LÆREPLANER

- Lærerplanverket for Kunnskapsløftet 2006 består av (for kroppsøving):
 - Generell del (1993)
 - Prinsipper for opplæring (2006)
 - Læreplan for kroppsøving (2012 / 2015 [svømming])
- LK 06 er målstyrt og kompetansebasert som gir stor lokal frihet ifht valg og strukturering av innhold, i valg av metoder og organisering
- Kompetanse er sentralt i LK06 og defineres som «*evne til å møte en kompleks utfordring eller utføre en kompleks aktivitet eller oppgave*»
- Generell del av lærerplanen
 - Videreført fra R94 og L97
 - Generell del av læreplan angir det overordnede målet for opplæringen samt det verdimeslige, kulturelle og kunnskapsmessige grunnlaget for grunnskolen
 - Generell del angir læreplanverkets dannelsesideal
 - Består av seks sentrale egenskaper hos mennesket og disse blir oppsummert i det syvende punktet → *det integrerte menneske*
 - Det meningssøkende mennesket
 - Det skapende mennesket
 - Det arbeidende mennesket
 - Det allmenndannende mennesket
 - Det samarbeidende mennesket
 - Det miljøbevisste mennesket
 - NB! Er oppdatert i forbindelse med LK20 (men ikke tatt i bruk ennå)
- Hva er formålet med kroppsøvingfaget.

- Kortversjonen av formålet er å gi elevene et utgangspunkt for livslang bevegelsesglede
- Hva er egenarten ved kroppsøving?
 - Bl.a. Kompetansen i faget er i hovedsak basert på læring i og gjennom bevegelsesaktiviteter, og den er ofte nært knyttet til den enkeltes kroppslighet og erfaring. Det er viktig at lærings situasjonene bygger opp under dette.
- Fire hovedområder i faget
 - Aktivitet i ulike bevegelsesmiljøer (1-4)
 - Idrettsaktivitet (5-10)
 - Friluftsliv (5-10)
 - Trening og livsstil (8-10)
 - Trenger ikke å huske spesifikke kompetansemål, men at de har stor grad av metodefrihet for å jobbe mot målene
 - Hvordan jobbe med lokale læreplaner

GRUNNLEGGENDE FERDIGHETER

- Kroppslig læring. Kan fungere som motsats til kroppen som symbol. Hvordan ser idrettsutøvere på kroppen sin?
- Gi forslag til hvordan de grunnleggende ferdighetene kan integreres i kroppsøving på fagets premisser
 - Muntlig ferdighet
 - Å kunne skrive
 - Å kunne lese
 - Å kunne regne
 - Digitale ferdigheter

MANGFOLD I KROPPSØVING

- Hva slags elevmangfold har vi i kroppsøving: kjønn, alder, kropp, interesse, etnisitet osv
- **Klare å knytte dette opp mot praktiske konsekvenser og aktivitet**
- Hva er forskjeller mellom gutter og jenter i kroppsøving?
 - Hva er kjønn?
 - Karakterer (se dette ifht karakterer i andre fag)
 - Interesser og trivsel
 - Hvem har undervisningen tradisjonelt vært lagt opp til
- Kroppsøving og (over)vekt
 - Forholdet mellom FYSAK timer og kroppsøving ifht innhold
 - Skal kroppsøving løse inaktivitet og overvektsproblematikken vi finner i dagens samfunn
- Kroppsøving og etnisitet
 - Hva er etnisitet: religion, kultur, folkegrupper, hudfarge, nasjonalitet???
 - Hvem er jeg (er jeg innenfor eller utenfor)
 - Hvordan håndterer man utfordringer knyttet til religion og kultur og kroppskontakt, nakenhet osv
- Kroppsøving og funksjonshemming
 - *funksjonshemming er et misforhold mellom individets forutsetninger og miljøets krav til funksjon på områder som er vesentlige for etablering av selvstendighet og sosial tilstedeværelse*

- medisinsk modell i forståelsen av funksjonshemming
 - Det tradisjonelle synet har vært at funksjonshemming er en egenskap ved individet. Synet bygget på en biologisk/ medisinsk forståelse av funksjonshemming, der funksjonshemmingen ble ansett som et resultat av individuelle, biologiske forhold knyttet til sykdom, skade eller lyte. Ut fra dette synet skulle funksjonshemming møtes med medisinsk behandling og rehabilitering, for om mulig å «rette» individets problem
- sosial modell i forståelsen av funksjonshemming.
 - en person er ikke funksjonshemmet i seg selv, men dette er et fenomenet samfunnet har skapt → blir funksjonshemmet fordi samfunnet ikke er tilpasset / tilrettelagt
- Bruker stort sett biopsykososial modell i dag (kombinasjon av de to over)
- Kompetansen til barn med funksjonshemming ikke verdsatt i kroppsøving
- Er integrert, men ikke inkludert.
- Hvordan påvirker fagets organisering inkludering?

FORUTSETNINGER FOR LÆRING

- Hva er evner og forutsetninger (evne ikke nevnt i LK06 → kun rørsleevne)
 - Fysiske forutsetninger, psykologiske, motoriske (biologiske forutsetninger). Hva skal man ta hensyn til? Kan knyttes til vurdering og tilpasset opplæring
 - Kompetansemål som snakker om forutsetninger
 - Elevene skal lære seg å anerkjenne kroppslige forutsetninger og forskjeller mellom seg selv og andre
 - Praktiserer fair play ved å inkludere andre uavhengig av forutsetninger
- Kunne forklare relativ alderseffekt og hvorfor dette er viktig å ta hensyn til skolen (og mange andre arenaer)
- Evner i et sosiologisk perspektiv
 - Habitus = hva gjør våre tidligere erfaringer former tanker, oppfatninger og handlinger
Habitus er formet gjennom erfaring og sosialisering
 - Kapital = sosial kapital, kulturell kapital, fysisk kapital → hva verdsettes i kroppsøving poesi vs å løpe, danse vs ball
 - Sosiale felt → hva er viktig i ulike sosial lag, byer, land aldre osv
- Sosial-kognitiv forståelse av talent / ferdigheter
 - Fixed and growth mindset (kan knyttes til achievement goal theory)
 - In a fixed mindset students believe their basic abilities, their intelligence, their talents, are just fixed traits. They have a certain amount and that's that, and then their goal becomes to look smart all the time and never look dumb. In a growth mindset students understand that their talents and abilities can be developed through effort, good teaching and persistence. They don't necessarily think everyone's the same or anyone can be Einstein, but they believe everyone can get smarter if they work at it

KROPPSØVING OG HELSE

- Hva er dagens syn på kropp. Idealkropp og normal kropp
- Spiseforstyrrelser
 - Anorexia, bulimia, uspesifikke spiseforstyrrelser, overspisingslidelse
 - Den mest dødelige psykiske lidelsen

- Hvor finner vi spiseforstyrrelser i idretten
 - Estetiske, vektklasse og idretter hvor vekt er en viktig prestasjonsvariabel
 - Forskjeller på jenter og gutter (flest jenter)
 - Kommer ofte i puberteten
- Hvorfor kan spiseforstyrrelser oppstå
 - Press fra trenere / omgivelser, prestasjonsfokus, pubertetsutvikling, stress og traumatiske hendelser, slanking i ung alder, fokus på kropp og vekt i media, samfunn og SoMe.
- Hva kan du se etter → sunn jenteidrett har en masse tips
- Ortoreksi
 - En person med ortoreksi er besatt av å være sunn og blir så opptatt av å spise riktig at det går på helsa løs. For hva skjer når man er så sunn at det blir sykt?
 - Det handler om at ideen om å spise sunt og være sunn blir så sterk at det går utover sosiale relasjoner og et normalt liv
 - Ikke en diagnose
- Hva er helse
 - Ulike definisjoner (psykisk, fysisk og sosialt)
 - Med helse forstås at et menneske ikke bare er fri for sykdom og svakhet, men har en tilstand av fullstendig fysisk, psykisk og sosial velvære
 - *Helse er å mestre de fysiske eller psykiske belastningene som kropp og sjel utsettes for*
 - Hva innebærer fysisk helse (hjerte-kar sykdom, fysisk form, blodtrykk osv)
 - Hva innebærer psykisk helse (både positive og negativ mental helse [sykdom og velvære])
 - Hvilken effekt har FA og skal kroppsøving være et helsefag.

KROPPSØVING OG DANNELSE

- Dannelse eller danning er formingen av menneskets personlighet, oppførsel og moralske holdning gjennom oppdragelse, miljø og utdanning.
- Begrepet allmenndannelse brukes om et minstemål av dannelse som blir sett på som noe som burde være felles for alle innbyggerne i et samfunn
 - Dannelesebegrepet krever aktiv refleksjon over, og bevisstgjøring av, grunnleggende verdier, menneskesyn, samfunnssyn som får konsekvenser for undervisning og all virksomhet i skolen
 - Klafki om allmenndannelse:
 - som dannelse *for alle* til selvbestemmelse-, medbestemmelse og soladaritetsevne
 - som en kritisk refleksjon over *allmennhetens* struktur *som noe som angår oss alle*
 - som dannelse av *alle humane* sider av menneskelige *evner* som kan erkjennes i dag, dvs allsidig dannelse
- **Et kjernespoermål er hvordan kroppsøving kan bidra til allmenndannelse av elever?**
- Ommundsen (2013, 2014) argumenterer for at fysisk aktivitet og læring av fysisk-motoriske ferdigheter er kroppsøvingfagets egenart
 - 'Physical literacy'
 - *As appropriate to each individuals's endowment, physical literacy can be described as the motivation, confidence, physical competence, knowledge, and understanding to maintain PA throughout the lifecourse*

- Kan vi knytte allmenndannelse I kroppsøving tettere på de tverrfaglige temaene I fagfornyelsen (folkehelse og livsmestring & demokrati medborgerskap)
- Praktiske eksempler på dannelse i kroppsøving
 - Judo (Vinje 127-140)
 - Å vise respekt og ansvar overfor sin partner er helt forpliktende prinsipper i judo
 - For å garantere mestringsopplevelser krever judo samarbeid
 - Sikring av partner
 - Utdanningstradisjon VS konkurranse
 - Modellbasert undervisning
 - Hva er pedagogisk modell
 - Teaching games for understanding med de ulike fasene
 1. kampen
 2. forståelse og verdsettelse av kampen
 3. taktisk bevissthet
 4. Gjøre hensiktsmessige valg (hva og hvordan)
 5. teknikk
 6. Prestasjon

LITTERATUR TIL HVERT ENKELT TEMA.

Time	Tema	Litteratur
1-2	Introduksjon + læreplaner	Brattenborg & Engebretsen, kap 1-2; Vinje, kap 1; UDir: Læreplan i kroppsøving, veiledning til læreplan i kroppsøving, Generell del av læreplanen
3-4	Lærerrollen + fair play	Brattenborg & Engebretsen, kap 3; Vinje, kap 4
5-6	Planlegging og undervisningsprinsipper	Brattenborg & Engebretsen, kap 4-5
7-8	Undervisningsmetoder + Grunnleggende ferdigheter	Brattenborg & Engebretsen, kap 6; Traavik, Hallås & Ørvig, kap 1, 14;
9-10	Tilpasset opplæring + forutsetninger for læring	Brattenborg & Engebretsen, kap 7; Standal & Rugseth, kap 1. 7
11-12	Vurdering	Brattenborg & Engebretsen, kap 9; Vinje, kap 2-3
13-14	Motivasjon og bevegelsesglede	Huseby & Tangen (artikkel); Jacobsen (artikkel); Lyngstad (artikkel)
15-16	Mangfold i kroppsøving	Brattenborg & Engebretsen, kap 8; Standal & Rugseth, kap 2-5
17-18	Dannelse i kroppsøving + kroppsøving og helse	Vinje, kap 5-8; Ommundsen (artikkel);
19-20	Oppsummering / eksamensforberedelse	
Eksamen	Liste blir publisert i løpet av uke 38	All litteratur + hva vi har gjort i praktiske aktiviteter

Kvalitative beskrivelser av de ulike karakterene

UNIVERSITETS- OG HØGSKOLERÅDET

The Norwegian Association of Higher Education Institutions

Karaktersystemet – generelle, kvalitative beskrivelser

Det daværende Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) sendte 10. mai 2004 brev til alle statlige og private høyere utdanningsinstitusjoner om hvilke prinsipper som skal legges til grunn for bruken av det nasjonale karaktersystemet på alle studienivå. UFD bad Universitets- og høgskolerådet justere de generelle, kvalitative beskrivelsene for de enkelte karaktertrinn i bokstavkarakterskalaen med utgangspunkt i disse prinsippene. Departementet har bekreftet at beskrivelsene nå er i samsvar med grunnprinsippene for bruk av karakterskalaen.

symbol	betegnelse	generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	god	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.